

# Angličtina

## 1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet angličtina patrí medzi všeobecno vzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Politickými a spoločenskými zmenami, intenzívnym rozvojom médií sa náš svet stále zmenšuje. Sústavne sme konfrontovaní rozmanitosťou osobitostí iných krajín, iných kultúr a jazykov. Vyučovanie cudzích jazykov, interkultúrne učenie sa je neodmysliteľnou súčasťou školského života. V posledných rokoch je jedným z ťažísk v našom školstve práve vyučovanie cudzích jazykov a záujem zo strany žiakov, či rodičov o štúdium cudzích jazykov neustále rastie. Nielen rodičia, ale aj celospoločenský vývin, otvorenie našej krajiny do Európy a jej štruktúr si žiada dobré ovládanie cudzích jazykov, dobré vedomosti a komunikatívne zručnosti.

Jednou z možností, ako čeliť týmto požiadavkám, je skorý začiatok vyučovania cudzích jazykov. Skorý začiatok vyučovania anglického jazyka:

- má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa,
- otvára nový horizont pre rozmanitosť kultúr,
- odbúrava už v mladosti etnocentrické myslenie,
- pomáha vytvárať tolerantnosť voči všetkému inokultúrnemu,
- uľahčuje chápanie a reflektovanie vlastného jazyka a vlastnej kultúry.

Osvojenie si anglického jazyka pomáha žiakovi prekonávať bariéry a tak prispievať k zvýšeniu jeho mobility v osobnom živote, v ďalšom štúdiu a napokon uplatnením sa na trhu práce.

ISCED 1 primárne vzdelávanie	
Názov predmetu:	Angličtina
Ročník:	Druhý
Časová dotácia:	2 h týždenne/ 66 ročne
Počet hodín v ŠVP:	0 h
Počet hodín v ŠkVP:	2 h
Vyučovací jazyk:	slovenský

**Časová dotácia:** 1 hodina týždenne/ 66 hodín ročne

## 2 Ciele predmetu

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky všeobecné ciele vyučovacieho predmetu angličtina vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií.

### Cieľom vyučovacieho predmetu angličtina v 2. ročníku ZŠ je:

#### Všeobecný cieľ:

Získať kladný vzťah k učeniu sa angličtiny a motivovať deti k neustálemu zdokonaľovaniu. Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

#### Špecifické ciele:

##### a) vzdelávacie

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

##### b) výchovno – vzdelávacie

- podporovať sebadôveru každého žiaka vo vlastné schopnosti,
- zvládnuť základné pravidlá medzilidskej komunikácie,
- vzbudzovať u žiakov pocit spolupatričnosti a viesť ich k vzájomnej podpore.

V druhom ročníku má dôležité miesto budovanie správnych učebných návykov. Prostredníctvom sebareflexie upevňujeme u detí návyk na pravidelné zamyslenie sa nad tým, čo už v cudzom jazyku dokážu urobiť. Najdôležitejšou úlohou druhého ročníka je však pripraviť deti na čítanie a písanie v cudzom jazyku.

## 3 Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

V začiatkovej fáze skorého vyučovania anglického jazyka hrajú dôležitú úlohu parajazykové (rytmus, intonácia) a nonverbálne (mimika, gestikulácia) prostriedky. V prvom

rade má dieťa jazyk zažiť a použiť v komunikácii s partnerom. Pritom majú u začiatočníkov prednosť počúvanie a hovorenie. Čítanie a písanie sa pridávajú postupne podľa schopnosti detí a v rámci kontextu (napr. slová, ktorých písaný a počutý tvar sa neodlišuje - hot dog, desk, pen atď.).

Pri používaní jazyka sa dieťa oboznámi so štruktúrami jazyka hravou formou. Ich systematizácia vo forme gramatickej progresie ostáva však obsahom neskoršieho vyučovania. Správne zvolenými metódami sa

- má vytvoriť atmosféra, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu,
- má využiť a motivovať chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť,
- majú zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne umožniť mu učiť sa všetkými zmyslami,
- má dieťa naučiť reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa osamostatniť.

Skorý začiatok vyučovania anglického jazyka sa musí zabezpečiť vyučujúcimi na vysokej odbornej úrovni:

- v oblasti výslovnosti (veľká schopnosť imitácie u detí),
- v oblasti používania všetkých sociálnych foriem práce (práca vo dvojici, skupinová práca, a i. - socializácia detí),
- v oblasti všetkých druhov detskej literatúry (radosť a ochota detí recitovať a dramatizovať).

#### **4. Kompetencie**

Podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky pri používaní a učení sa jazyka sa rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využíva nielen všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapája sa do jazykových činností, ktoré sa týkajú jazykových procesov, pri ktorých prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych oblastí. Pri tomto procese aktivuje tie stratégie, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať.

##### **4.1 Všeobecné kompetencie**

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Učiaci sa na úrovni A1.1 v 2. ročníku ZŠ rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- získať uvedomene nové vedomosti a zručnosti,
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich,
- pochopiť potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- rozvíjať rečové zručnosti,
- kriticky hodnotiť svoj pokrok a prijímať spätnú väzbu,
- udržať pozornosť pri prijímaní poskytovaných informácií,
- pochopiť zámer zadanej úlohy,
- spolupracovať vo dvojiciach a v skupinách.

##### **4.2 Komunikačné jazykové kompetencie**

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12). Žiak je vystavený rozmanitým formám kvalitných jazykových vzorov, aby pozitívnou motiváciou, hrou dokázal cez vytvorenie kladného vzťahu k cudziemu jazyku.

##### **4.3 Jazykové kompetencie**

Žiak v 2. ročníku ZŠ dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa

osobných údajov a potrieb konkrétneho typu,

- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety.

#### **4.4 Sociolingválne kompetencie**

Žiak dokáže:

- dokáže nadviazať základnú spoločenskú konverzáciu tak, že použije najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia zdvorilosti: dokáže pozdraviť aj rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať, ospravedlniť.

#### **5.4 Pragmatické kompetencie**

Učiaci sa na úrovni A1.1 v 2. ročníku ZŠ:

- dokáže spájať slová alebo skupiny slov pomocou najzákladnejšieho lineárneho spojovacieho výrazu „a“
- dokáže zvládnuť veľmi krátke izolované a väčšinou vopred naučené výpovede.

### **5 Výkonový štandard**

#### **Komunikačné zručnosti**

Komunikačné zručnosti nemožno chápať izolovane, pretože sa navzájom prelínajú a dopĺňajú (integrované zručnosti).

#### **Počúvanie s porozumením**

Žiak na úrovni v 2. ročníku ZŠ:

- dokáže rozoznať známe slová a najzákladnejšie slovné spojenia týkajúce sa jeho samého, jeho rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne,
- rozumie, ak sa hovorí veľmi pomaly a pozorne, a ak dlhšie pauzy poskytujú čas napochopenie zmyslu,
- rozumie jednoduchým pokynom.

#### **Čítanie s porozumením**

Žiak v 2. ročníku ZŠ:

- rozumie známym menám, názvom, slovám a veľmi jednoduchým vetám,
- rozozná základné slovné spojenia v jednoduchých oznamoch z každodenného života.

#### **Písomný prejav**

Učiaci sa v 2. ročníku ZŠ:

- dokáže napísať slová z osvojenej slovnej zásoby,
- dokáže napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch.

#### **Ústny prejav**

##### **Ústny prejav – dialóg**

Učiaci sa na úrovni A1.1 v 2. ročníku ZŠ:

- dokáže klásť a odpovedať na jednoduché otázky na známe témy
- používať jednoduché zdvorilostné formulácie ako pozdrav, lúčenie,
- vie predstaviť seba,
- rozumie otázkam a pokynom.

##### **Ústny prejav – monológ**

Učiaci sa na úrovni A1.1 v 2. ročníku ZŠ:

- dokáže využívať jednoduché slovné spojenia a ucelenými vetami opísať seba a ľudí, ktorých pozná.

#### **Cieľové zameranie vzdelávacej oblasti**

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kompetencií tým, že má:

- vzbudiť záujem o anglický jazyk,

- sprostredkovať základné vedomosti a zručnosti v anglickom jazyku,
- umožniť žiakovi dorozumieť sa v inom jazyku ako vo vlastnom,
- byť prínosom k celkovému vývinu žiaka a rovnomerne podporovať jeho emocionálne, kreatívne, sociálne a kognitívne schopnosti,
- umožniť žiakovi lepšie poznanie sveta a tým podporovať jeho sebadôveru,
- vytvoriť pevný základ, na ktorom budú žiaci budovať v ďalšom období štúdia,

## 6 Kľúčové kompetencie a funkcie jazyka

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

### Prehľad spôsobilostí na úrovni žiaka v 2. ročníku podľa ISCED 1

1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou
3. Vybrať si z ponúkaných možností
4. Vyjadriť názor
6. Vyjadriť schopnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus
17. Reagovať pri prvom stretnutí

### 7 Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka.

#### Obsahový štandard – 2. ročník

##### Kompetencia č.1 : Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

**Funkcie:** pozdraviť, poďakovať a vyjadriť uznanie, rozlúčiť sa

##### Kompetencia č. 3: Vybrať si z ponúkaných možností

**Funkcie:** identifikovať, opraviť

##### Kompetencia č. 4: Vyjadriť názor

**Funkcie:** vyjadriť svoj súhlas alebo nesúhlas, vyjadriť presvedčenie

##### Kompetencia č. 6: Vyjadriť schopnosť

**Funkcie:** vyjadriť vedomosti, vyjadriť neznalosť

##### Kompetencia č. 9: Predstaviť záľuby a vkus

**Funkcie:** vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád

##### Kompetencia č. 17: Reagovať pri prvom stretnutí

**Funkcie:** predstaviť sa, privítať

## 8 Tematické okruhy

K základným tematickým okruhom boli pričlenené podtémy, ktoré bližšie špecifikujú tematické okruhy. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde.

### Rodina a spoločnosť (11 h)

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

### Ľudské telo (7 h)

Starostlivosť o zdravie

### Domov a bývanie (11 h)

Môj dom/ byt

### Vzdelávanie (7 h)

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

### Človek a príroda (7 h)

Zvieratá

**Voľný čas a záľuby (15 h)**

Záľuby

**Stravovanie (8 h)**

Jedlá

Dané témy môžu byť použité podľa vlastného výberu a podľa vlastného poradia. Ich cieľom je prostredníctvom vlastného výberu pedagóga rozvíjať recepcné aktivity, a tak pripraviť dieťa na rozvoj produkčných činností (porozumenie, hovorenie, čítanie, písanie).

## **9 Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií**

### **Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť**

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíjajú sa receptívne činnosti: počúvanie ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a produktívne činnosti, ústny prejav, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať. Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa je sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), je motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov).

### **Začiatky čítania a písania**

Čítanie a písanie sa pridávajú postupne podľa schopnosti detí a v rámci kontextu (napr. slová, ktorých písaný a počutý tvar sa neodlišuje - hot dog, desk, pen atď.).

## **10 Hodnotenie**

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu. Hodnotiť sa bude priebežne na každej vyučovacej hodine. Na hodnotenie predmetu vychádzame z Metodického pokynu č. 7/2009-R z 28. apríla 2009 na hodnotenie žiakov základnej školy. Angličtinu klasifikujeme známku. K známke učiteľ použije slovný komentár, ocení ich záujem, snahu, aktivitu, správnu výslovnosť, slovnú zásobu. Hodnotenie má skôr sledovať prírastok vedomostí dieťaťa ako hodnotiť. Hodnotením sa má uspokojovať prirodzená potreba dieťaťa informovať sa o vlastnom pokroku správnymi formami bez toho, aby sme sa dotkli jeho osobnosti. Učiteľ má žiakov viesť k správne sebahodnoteniu. Okrem hodnotenia ústnou formou sa v 1. ročníku môže použiť aj hodnotenie prostredníctvom obrázkových pečiatok, používajú sa tri druhy pečiatok – výborná práca, priemerná práca, slabá práca. Tvary pečiatok nie sú predpísané. Hodnotiť žiaka a následne klasifikovať musíme komplexne, na princípe individuálneho prístupu k osobnosti a hľadať u žiaka iba dobré veci.

### **Obsah hodnotenia**

**Počúvanie s porozumením:** hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie. Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

**Ústny prejav:** úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Výroky žiakov v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

**Čítanie s porozumením:** hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a

porovnávanie písomnej formy prvých jednoduchých slov, hľadanie konkrétnych slov v texte, čítanie krátkych príbehov spamäti podľa obrázkovej osnovy).

### **Spôsoby hodnotenia:**

□ Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou: jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia budú reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).

□ Hodnotenie spolužiakmi: má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.

□ Sebahodnotenie: rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio a rozhovory s učiteľom. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy a práce, ktoré žiak vytvorí počas určitého obdobia. Súčasťou portfólia sú písomné práce, kresby, projekty a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

### **Literatúra**

Ianuzzi, S.: 2014. *First friends 2, Class Book*, 2. edícia. Oxford University Press 2014. ISBN: 978-0-19-443218-4

Straková, Z. – Cimermanová, I. 2010. *Učiteľ cudzieho jazyka v kontexte primárneho vzdelávania*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove. 2010. s. 29. ISBN 978 – 80 – 555 – 0232 – 8

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie.

Bratislava: ŠPÚ, 2006. 252 s. ISBN 80-58756-93-5, revidované vydanie 2013.

Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň ZŠ –Anglický jazyk príloha ISCED 1